No. 234. **1839**

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 1 October

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat door den stedelijken Raad is opgemaakt, de uitslag der stemming van de stemgeregtigde Burgers, ter vervulling van het een derde van het Kiezers-Kollegie, hetwelk volgens art. 22 van het Reglement voor het Stedelijk Bestuur, op den 30sten September 1839 als *gewoon* moet aftreden alsmede van de *buitengewoone* vacature ontslaan door het overlijden van den Heer A. F. SMITS, en dat uit het Proces-verbaal dier stemming is gebleken, dat voor den gewonen tijd van negen jaren, zijn herkozen de Heeren J. P. [illegible], Mr. J. MASTBOOM, Mr. P. GOUVERNEUR, P. L. FABS, Mr. C. J. F. VAN DEN HEUVEL, I. COPPENS, A. J. INGENHOUSZ, J. G. DE FRAITURE en B. FLOOREN en dat verder eveneens voor den *gewonen* tijd in plaats van den Heer W. JAMEZ, is gekozen den Heer J. B. N. LAURIJSSEN; terwijl ter vervulling van opgemelde *buitengewoone* vacature, is benoemd den Heer J. N. SMITS.

BREDA, den 30. September 1839.

DE ROY VT.

Ter ordonnancie van denzelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUHRES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten September.

De *Moniteur* van gisteren behelst in zijn officieel gedeelte eene ordonnantie van den 26sten, houdende, dat de jonge lieden die zich tot de handelmarine willen bekwaam maken, in betrekking als vrijwilligers op de [illegible] kunnen geplaatst worden. De *Moniteur* [illegible] zeld gaan, waarin gezegd wordt, dat sedert lang op de vloot de behoefte aan jonge kweekelingen gevoeld werd, en men echter het getal van dezulken die bestemd zijn om officier te worden niet kon vermeerderen, zonder de kans op bevordering te veel te benadeelen; van den anderen verlangde de handelmarine, dat de jonge lieden tot koopvaardijkapiteins bestemd, op 's lands oorlogsvaartuigen hunne opleiding voltooiden. In beider belang was dus de maatregel genomen.

— Men zegt dat op het bureau van de buitenlandsche zaken depeches uit Londen ontvangen zijn, die bij ons kabinet veel ontevredenheid gewekt hebben. Naar onderscheidene kanten zijn daarop koeriers van hier vertrokken.

— Het bestuur heeft op de vertogen van het belgisch bewind een maatregel genomen voor het gemak der beide natien. Voortaan zullen de Franschen naar Belgie gaande of Belgen in Frankrijk komende, zich niet van buitenlandsche passen hebben te voorzien; zij behoeven hunne binnenlandsche aan de grenzen te laten viseren.

— Men zegt dat de hertog *Decazes* morgen naar Fontainebleau vertrekt, en na de noodige instructien waarmede men zegt dat hij zal belast worden, te hebben ontvangen, tegen het laatst der week de reis naar Spanje zal aannemen. Sommigen beweren, dat hij geen onderhandelingen zou moeten openen voor een huwelijk tusschen een van 's konings zonen en de koningin *Isabella*, maar een huwelijk tusschen de jonge koningin en den oudsten zoon van don *Carlos*, om dezen en zijne aanhangers elk voorwendsel te benemen om nieuwe onlusten in Spanje te verwekken.

— Sedert eenige dagen merkt men eene groote drukte bij den heer *de Toreno*, die zich thans alhier bevindt. Verscheidene kapitalisten die zich gewoonlijk met leeningen ophouden, ziet men aan zijn hotel, waaruit opgemaakt wordt dat er ernstig over eene nieuwe leening gehandeld wordt. De graaf *de Toreno* vertrekt in het begin der volgende maand naar Madrid.

— Het *Mémorial bordelais* vermeent uit eene goede bron te weten, dat het fransch kabinet bij dat van Madrid ernstige pogingen aanwendt voor de uitvaardiging eener algemeene staatkundige amnestie. Wanneer dezelve verleend werd, zou Frankrijk zich van een zwaren last ontheven zien, met betrekking tot de ondersteuning aan de Spaansche vlugtelingen.

— De volgende telegraphische depeche van den kommandant der 21ste militaire divisie aan den oorlogsminister, is bekend gemaakt.

» Perpignan 25. September.

» Den 23sten heeft *Segara* zich meester gemaakt van Saint-Juan-de-las-Albadesas. Het fort Campredon hield zich den 24sten nog staande. De graaf van Espagna bevond zich in persoon nabij Olot; de generaal *Carbo* was te Wich. *Valdez* had zich den 16den van Manresa naar Cervera begeven.

» De kommandant van Campredon meldt, dat de karlisten den 24sten van den aanval op het fort hebben afgezien en afgetrokken zijn.

» *Valdez* is den 22sten van Wich vertrokken, met zijne kolonnen op Berga trekkende."

— De bijzondere berigten uit Bayonne van den 24sten melden, dat de karlistische bataillons van Estella zich zouden onderworpen hebben en naar Puenta-la-Reyna getrokken zijn, waar zij door de bevolking met goedwilligheid en vriendschappelijk ontvangen waren. In Biskaye schenen zich eenige guerellasbenden gevormd te hebben. Onder de chefs dier benden noemde men *Zabalo*, een der voormalige kommandanten van de afdeeling van Guypuzcoa, en zekere *Ansa*, voormalig geestelijke van de koninklijke kapel. — De karlistische soldaten te Bayonne hadden in den nacht eene poging gedaan om te ontkomen, maar het garnizoen was op de been gekomen, en had hen in hun voornemen verhinderd. — Men verwachtte *Espartero* te Bayonne, om aldaar uit handen van een fransch officier, het hem verleende grootkruis van het legioen van eer te ontvangen.

— De briefwisseling [illegible] van het verlaten [illegible] van Guevara de vergunning had gekregen, om [illegible] officieren door het land te zenden om zich van den waren staat van zaken te overtuigen. *Cabrera* had aan het hoofd van 10,000 man en 1200 paarden zijn hoofdkwartier te Valera gevestigd. Hij deed overal sterke requisitien van paarden. Men sprak van een gevecht dat in de nabijheid van Ocana had plaats gehad en waar de christinos het onderspit hadden gedolven.

— Het dagblad *el Castellano* van den 18den meldt, dat naar uit Lerida en andere punten van Katalonie geschreven werd, de graaf van Espagna de constitutionele gevangenen die hij te Berga had, had willen fusilleren, doch dat zijn onderbevelhebber *Segara* zich daartegen verzet had; de soldaten waren daarop in opstand gekomen, hadden den graaf van Espagna vermoord en *Segara* in zijne plaats benoemd.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 21sten. De officiele Madridsche courant behelst een decreet van de koningin, waarin zij zegt dat haar wensch zijnde, dat de vrede in het noorden bevestigd worde, en steune op de liefde en erkentelijkheid der bevolking; dat zij een bewijs willende geven van hare gezindheid om het verledene te vergeten en hare tevredenheid willende betoonen omtrent hetgeen de generaal *Espartero* overeengekomen is, het volgende besluit:

Art. 1. De door den opperbevelhebber, hertog der overwinning, in de noordelijke provincien genomen beschikkingen, met opzigt tot de opheffing van het sequester en de teruggave der goederen aan hunne eigenaars, worden goedgekeurd.

Art. 2. Van de dagteekening dezes, worden en blijven afgeschaft alle algemeene of bijzondere besluiten, waarbij om staatkundige redenen het sequester werd bevolen of arrest op de eigendommen gelegd, in de provincien die zich bij de overeenkomst van Bergara onderworpen hebben.

Art. 3. De gesequestreerde eigendommen zullen onmiddellijk aan hunne eigenaars teruggegeven worden, onder voorwaarde dat zij voor altijd het constitutioneel gouvernement mijner doorluchtige dochter, de koningin *Isabella*, erkennen en zich vertoonen om de overgave te vorderen.

Art. 4. Deze erkenning en die vorderingen moeten binnen het tijdverloop van tien dagen plaats hebben, wanneer de belangheb-

benden in de provincien van hun voormalig verblijf zich bevinden; binnen het tijdverloop van twintig dagen, wanneer zij in het Schiereiland zijn, en binnen vier maanden voor die zich buitenlands ophouden."

— De vreugde te Madrid over de gelukkige gebeurtenissen, is algemeen en volkomen. Bij een supplement van den *Mensagero* van den 19den, werd de depêche van *Espartero* medegedeeld, waarin hij aan den minister verslag doet van zijne laatste operatien tegen den Pretendent, die hij onder anderen door verscheidene charges van het regiment huzaren der Prinses, genoodzaakt had naar Urdax en vervolgens op het fransch grondgebied te wijken. Des avonds na het ontvangen dier tijding is de stad geillumineerd geweest. Van wege de stedelijke regering werden voorts groote toebereidselen gemaakt tot de viering van algemeene feesten.

Men wilde te Madrid, dat het gouvernement weldra een ontwerp van amnestie zou aanbieden, waarvan alleen zouden uitgesloten zijn de karlistische hoofden die zich door bijzondere wreedheid onderscheiden hebben, en alzoo in de eerste plaats *Cabrera*.

Van de cortes-leden waren er nog vele afwezend, zoodat zelfs het getal der opgekomene nog niet groot genoeg was om over ontwerpen te stemmen. Het ministerie en de commissie, die met het onderzoek van het ontwerp der *fueros* belast was, scheenen het nog niet eens te kunnen worden. Men hoopte echter dat men zich door wederzijdsche concessien zou verstaan — De geëxalteerde partij scheen zich nog altijd veel moeite te geven om aan het hoofd van de zaken te komen; sommige hunner hoofden hadden zich bij den oorlogsminister vervoegd, om hem te kennen te geven dat de meerderheid in de kamer zich met hem verstaan wilde, maar dat zij er niet zoo over dacht ten aanzien zijner ambtgenooten; de minister *Alaix* had echter geantwoord, dat hij zich niet van zijne ambtgenooten wilde scheiden. Een dergelijke stap had de oppositie bij den generaal *Espartero* gedaan; doch ook deze had geantwoord dat hij denzelfden dacht met het gouvernement der koningin. Voorts wilde men, dat de onverschilligheid waarmede de heethoofdige partij de uitdrijving van den pretendent vernomen had, voor het gouvernement eene reden te meer was om aan de ontbinding der cortes te denken.

De laatste tijdingen die men te Madrid van het noorderleger had, meldden, dat *Espartero* aan het hoofd van dertig bataillons met de noodige kavallerie en artillerie tegen *Cabrera* zou optrekken. Hij zou den weg over Madrid nemen, en daar zijnde, door de koningin, die hem reeds een prachtige sleutel van kamerheer had toegezonden, met de orde van het gulden Vlies worden beschonken.

— De nieuwe fransche gezant, *de Rumigny*, werd te Madrid gewacht.

— Gedurende den jongsten burger-oorlog in Spanje heeft het karlistisch leger in Navarre en de Baskische provincien zes opperbevelhebbers gehad, te weten *Zumala Carreguy*, op het slagveld gebleven; *Moreno*, die door de karlistische soldaten zelve onlangs te Vera vermoord werd; *Eguia*, *Villareal* en de infant don *Sebastiaan*, die naar Frankrijk zijn uitgeweken, en *Maroto*. — Het leger der constitutionelen heeft zeven opperbevelhebbers gehad: *Saarsfield*, die te Pampelune werd vermoord; *Valdez*, die thans in Katalonie bevel voert; *Quesada*, te Madrid vermoord; *Rodil*, zoo goed als verbannen; *Mina*, te Barcelona gestorven; *Cordova*, in Portugal uitgeweken, en de hertog der overwinning *Espartero*.

— Op de beurs van gisteren en heden waren de koersen zoowel der binnenlandsche als der buitenlandsche fondsen tot daling gestemd, waartoe heden ook het wederom lager afkomend fondsenberigt van Londen bijdroeg. Heden was de notering: 5 pCt. 110,65; 3 pCt. 81; Nap. r. 104,70; Sp. Ardoins 30⅝ à ¾, (gisteren waren zij genoteerd 31⅛ à 30⅞). Passive 7 drie achtste; oude diff. z. int. 8¼; n. diff. z. int. 19¾; Rom. L. 103.

ENGELAND.

LONDEN, den 28sten September.

Het regeringsblad van den 27sten behelst de benoeming van den heer T. *Babington Macauley* tot secretaris van oorlog en lid van den raad der koningin. Lord *Seymour* en de heer *Clay* zijn tot secretarissen op het bureau van controle benoemd. Men beschouwt de benoeming van genoemden minister als een aanwinst voor de bewegingspartij, als zijnde de heer *Macauley*, die zich vroeger door zijnen arbeid aan nieuwe wetboeken voor Indie heeft bekend gemaakt, een ijverig voorstander van staats-hervormingen, met name ook van de invoering der geheime stemming bij de verkiezingen van parlements-leden. De niet meer ministeriele *Courier* zegt aangaande de benoeming van den heer *Macauley*, dat dezelve het besluit der ministers aanduidt om alles op het spel te zetten en zich geheel op de partij der beweging te verlaten.

Hetzelfde blad zegt aangaande de zending herwaarts van den russischen gezant *von Brunow*, dat dezelve strekt om alle misverstand tusschen de beiden rijken weg te nemen, die door hunne handelbelangen zoo naauw vereenigd waren, dat schoon er soms eenige botsingen tusschen de beide gouvernementen konden plaats hebben, de beide gouvernementen zich echter beijverden, om het misverstand hetwelk van ernstigen aard dreigde te worden, spoedig uit den weg te ruimen.

— De houders van aandeelen in de Oost-Indische maatschappij hebben den 25sten te Londen eene groote vergadering gehouden, waarbij sommige der aanwezigen zich sterk hebben uitgelaten over de begunstiging, welke de heidensche eeredienst van de zijde der Britsche overheden in Hindostan nog ontmoet. De onlangs ontvangene tijding, dat zich vier vrouwen en zeven slavinnen van den overleden koning van Lahore *Runjeet-Sing* met het lijk van dien vorst hebben laten verbranden, gaf daartoe voornamelijk aanleiding. De heer *Poynder* inzonderheid heeft onderscheidene bezwaren van dezen aard in het midden gebragt. Hij heeft zich beklaagd, dat de bewindhebbers der maatschappij hem de gevraagde inlichting niet hebben verleend omtrent eene offerhande, die vroeger door den gouverneur-generaal van Britsch-Indie, te gelijk met dienzelfden *Runjeet-Sing* in eenen heidenschen tempel was gedaan. Hij heeft voorts opheldering verlangd wegens het niet uitvoeren van een besluit van het Indische bewind van 1833, waarbij het verbranden van weduwen, te gelijk met de lijken hunner echtgenooten, geheel werd verboden. Verscheidene leden der vergadering deden hulde aan den ijver van den heer *Poynder* voor de handhaving van christelijke beginselen in Hindostan. Zijne voorstellen werden echter door de meerderheid der aandeelhouders verworpen. De bewindhebbers der maatschappij behielpen zich onder anderen met de verontschuldiging, dat de Engelschen op het grondgebied van *Runjeet-Sing*, en dus van eenen geheel onafhankelijken Staat, niets te zeggen hadden.

— Het bekende lid der fransche gedeputeerden-kamer, de heer *Odillon Barrot*, bevindt zich tegenwoordig alhier. Hij wil de voornaamste manufaktuursteden bezoeken.

— Den 26sten en 27sten September werd te Londen veel gesproken van eene bij de Londensche Bank ontvangene aanvrage van de Bank der Vereenigde Staten, tot het erlangen van onderstand. De gevraagde onderstand schijnt in een voorschot van L. St. 280,000 (*f* 3,360,000) te moeten bestaan. De Londensche Bank zou zich geneigd hebben betoond, om aan deze aanvrage te voldoen. Volgens de Londensche bladen staat zij in verband met de zwarigheden, die het Amsterdamsch bankiershuis *van Hope* en Comp. had gemaakt, om, zonder het bezit van meerdere zekerheid, de Noord-Amerikaansche Bank te hulp te komen.

— De fondsnotering was heden: 4 pCt. gec. 90; Ned. 2½ pCt. 53⅝; 5 pCt. 103⅞; Spanje Ardoin 30¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 29sten September.

De baron *van Zuijlen van Nijeveld* is als legatie-secretaris den nieuwen gezant te 's Hage, den prins *van Chimay*, toegevoegd.

— Belgie bezit op dit oogenblik 800,000 ellen aan ijzeren spoorwegen, welk getal binnen kort in de provincie Limburg met 10 à 12,000 ellen zal vermeerderd worden; derhalve in het geheel 62 à 65 uren, ieder van 500 ellen. Dit is de vrucht van vijf jaren arbeids, of 12 uren in het jaar. Men herinnert zich dat de heer *Thiers* in de fransche kamer der gedeputeerden eenmaal zeide, dat Frankrijk jaarlijks door elkander niet meer dan 5 of 6 uren spoorweg zou kunnen voltooijen.

Op den 26sten, den laatsten dag der september-feesten, heeft de ontvangst van het spoorweg-station te Brussel niet minder dan 7,800 fr. bedragen.

— Het getal van de bezoekers der tentoonstelling gedurende de afgeloopene week, wordt op 70,000 geschat.

— Het *Commerce Belge* meldt in zijn beursberigt van gisteren het volgende: "De beursnotering van Parijs was vroegtijdig bekend; daar de daling zeer groot was, heeft zij hier eene daaraan geëvenredigde terugwerking gedaan. Voor beurstijd werd er veel spaansche werkelijke schuld omgezet tegen 26¼, ⅛; op de beurs vond men geen koopers tegen dien koers; de daling ging tot 25⅝, de koers steeg weer tot 25¾, en bleef op 25⅝. Deze beweging verrast de speculanten, omdat dezelve door geen tijding gebillijkt wordt. De correspondentien van den 19den uit Madrid zijn zeer voldoende, en bovendien wordt gemeld, dat de graaf *van Espagna*, een woeste pro-consul, van den pretendent vermoord is geworden."

Heden zegt hetzelfde berigt in zijn beursberigt: "De daling heeft geen voortgang gehad sedert gisteren avond; het spaansch actief wordt zelfs meer gevraagd, in weerwil van den jongsten koers. De vereeniging ter beurze was zeer talrijk, en er werd zelfs meer omgezet dan op gewone dagen. De Ardoins kon men noteren tegen 25⅞, ⅝."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 30sten September.

De Haarlemmer Spoorweg is zaturdag vereerd geworden met een bezoek van HH. KK. HH. den prins en de Prinses *van Oranje*, HH.

KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses *van Oranje*, en H. K. H. prinses *Sophia*, en verder aanzienlijk gevolg. Nadat deze hooge personen, door den raad van administratie in het stations-gebouw ontvangen, de bijzonderheden der inrigting aldaar in oogenschouw genomen hadden, welke voornamelijk door Z. K. H. den Prins *van Oranje*, tot in de minste details zijn onderzocht, is het aanzienlijk gezelschap met een trein van 5 rijtuigen, in welker fraaije versieringen de Nationale en Wurtembergsche kleuren werden opgemerkt, en die getrokken werd door de locomotief *de Snelheid*, naar Haarlem vertrokken, en na eenen korten tijd aldaar te hebben vertoefd, weder op dezelfde wijze teruggekeerd. Te Haarlem zijn de vorstelijke personen door den Burgemeester der stad en den kolonel der kurassiers aldaar, op eene gepaste wijze ontvangen. Ook zijn aan Hoogstdenzelven door de dochters van den edelen achtb. heer Burgemeester, twee bloemen-korven aangeboden, welke allerminzaamst zijn aangenomen. De overtogt is elke reis in 21 à 22 minuten volbragt. Bij de terugkomst aan het station te Amsterdam, heeft het hooge gezelschap deel gelieven te nemen aan een collation, hetzelve door den raad van administratie eerbiedig aangeboden. Ten 2 ure was de koninklijke familie op het paleis weder terug. Dadelijk daarna hebben HH. KK. HH. de Erfprins en de Erfprinses *van Oranje* het blinden-instituut bezocht, en aldaar met de uiterste opmerkzaamheid en belangstelling de werkzaamheden der blinde kinderen gadegeslagen. »Overal – dus schrijft men uit Amsterdam – waar de vorstelijke personen geweest zijn, heeft men geene woorden genoeg, om uit te drukken, wat men gevoelt, over de overgroote minzaamheid, waarmede ieder door Hoogstdenzelven ontvangen en bejegend wordt. Maandag morgen zal de Koninklijke familie naar 's Hage wederkeeren."

— H. K. en K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* heeft aan den burgemeester van Amsterdam doen ter hand stellen, eene som van drie honderd gulden, tot ondersteuning der huisgezinnen, die door den brand van donderdag den 19den dezer in het ongeluk zijn gestort.

— Z. M. heeft bij besluiten van den 22sten dezer thans bepaaldelijk benoemd: Tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Belgische hof, Z. Exc. den minister van staat Mr. *A. R. Falck*, en tot secretaris aan het Belgische hof, den heer *F. M. W. Testa*, tot hiertoe vice-consul en kanselier te Athene, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen.

— Z. Exc. de minister van financien heeft achtervolgens de deswege bij denzelven ingekomen klagten, ter zake van de ongeregelde terugzending van transito paspoorten naar de kantoren der uitgifte, geraden geacht, de aandacht der gewestelijke besturen op deze aangelegene zaak te moeten vestigen, uit overweging namelijk, dat het voor de belangen van den handel van het uiterste gewigt is, van niet door verzuimde boeking en terugzending der transito-paspoorten, volgbrieven of andere documenten, welker gezuiverde terugzending tot bewijs van bewerkstelligden in-, uit- of doorvoer moet strekken, en aanspraak moet geven op het roijement van gestelde borgtogten, ten gevolge der nalatigheid van sommige ambtenaren in moeijelijkheid te worden gebragt, en het ook voor den geregelden gang van het bestuur meer en meer noodzakelijk wordt, aan [illegible] [illegible] [illegible].

Om het bovenstaande [illegible] en dezelven, ieder voor zoo veel hen aangaat, uitdrukkelijk aanbevolen om, door eene zorgvuldige behandeling en een stipt toezigt te dezen de herhaling van dergelijke klagten, als de hovenbedoelde, voor het vervolg te voorkomen, en daartoe althans geene aanleiding te geven door nalatigheid of onachtzaamheid van hunnen kant; hebbende de minister bij de resolutiën, tevens bepaald, dat in ieder voorkomend geval, waar het blijken mogt, dat een document, als in art. 48 of 84 van de algemeene wet zijn bedoeld, door het toedoen van eenig ambtenaar zal zijnde het ongereeds geraakt, achterwege gehouden, niet tijdig ter boeking in de registers van zuivering overgegeven of, eindelijk, de daarop volgende terugzending naar het kantoor der uitgifte verzuimd of niet tijdig genoeg geschied zal zijn, aan den ambtenaar of de ambtenaren, naar bevind van zaken, door den gouverneur in de provincie, waarin het verzuim heeft plaats gevonden, eene boete van *f* 3 tot *f* 40 zal moeten opgelegd worden voor elk document, waaromtrent dusdanige onregelmatigheid mogt gepleegd worden, alsmede dat deze boete, als eene buitengewone ontvangst, zal moet verantwoord worden aan het kantoor, waarbij dezelve verbeurd is; alles onder het toezigt van den controleur, wien het aangaat.

— Op de tentoonstelling, die thans in 's Hage geopend is, bevinden zich onder anderen, stukken van onze stadgenooten: *E. J. Heyninx*, voorstellende teekeningen der kon. kapel te Palermo, alsmede eene teekening van eenen eereboog te Napels; *M. Schouman*, eene woedende zee; en *J. C. Beyer*, een boschgezigt.

— Het provinciaal geregtshof van Holland heeft zich den 26 en 27sten dezer bezig gehouden met de zaak van *C. Seyn*, voormalig beëedigd klerk ter stads rekenkamer te Leiden, beschuldigd van het verduisteren en weerloos maken en aan hunne bestemming onttrekken van gelden, welke hij in gezegde betrekking had ontvangen en verpligt was geweest aan de stadskas uit te betalen, waarvan het bedrag ver over de honderd duizend Gulden bedraagt; of wel in alle geval aan medepligtigheid van die misdaad, door het des bewust behulpzaam zijn en ondersteunen van den dader, en hem de volvoering der daad gemakkelijk te maken. Na het verhoor der getuigen, heeft de advokaat generaal Mr. *la Grappe Dominicus*, de beschuldiging volgehouden en ten slotte gerequireerd, dat de beklaagde schuldig zou worden verklaard aan de hem ten laste gelegde misdaad, benevens aan vervalsching van authentieke stukken, en te dier oorzake veroordeeld tot het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, 5 – 15 jaren tuchthuis-straf, geldboete en in de kosten. Mr. *D. H. Levyssohn* is als ververdediger van den beschuldigde opgetreden en heeft zijne onschuld betoogd, onder anderen op grond, dat hij de administratien, waarin de te korten gevonden zijn, slechts voor wijlen den heer *Du Puy* heeft beheerd en dat deze heer alleen voor den verantwoordelijken persoon te houden was. Nadat het hof een paar uren in de raadkamer vergaderd was, heeft hetzelve een arrest uitgesproken, waarbij de beklaagde schuldig verklaard wordt aan het verduisteren, weerloos maken en aan hunne bestemming onttrekken van gelden, welke hij verpligt was, in zijne betrekking van eersten klerk ter rekenkamer van de stad Leyden, te ontvangen en te verantwoorden, welke gelden meer dan 3000 francs bedragen, doch niet schuldig geoordeeld aan de misdaad van valschheid in openbare akten, door valsche feiten op te geven of valsche uitkomsten mede te deelen.

Het Hof, gelet op de Art. 169, 172 C. P., Art. 11 van de publicatie van 11 December 1813, 207 en 216 W. van strafvordering, heeft den schuldig verklaarden *C. Seyn* veroordeeld tot *te pronkstelling binnen de stad Leyden, gedurende een half uur, tot een confinement in een tuchthuis voor den tijd van tien jaren, tot eene geldboete van f 10,500 en in de kosten der procedure.*

Eindelijk behoort hierbij nog te worden gevoegd, dat uit het getuigen-verhoor is gebleken, dat bij de regering der stad Leyden wel degelijk, in der tijd, van een onbekende, de aanzienlijke som van honderdduizend gulden is ingekomen, tot dekking van het te kort, hetwelk eindelijk in de stads-kas is ontdekt.

— In de Middelburger Courant leest men: »Gisteren heeft het reserve-bataillon der 9de afdeeling infanterie de vesting Vlissingen verlaten, en zich op marsch begeven naar Utrecht, alwaar hetzelve op den 4 October aanstaande zal aankomen. Door de jongste organisatie der infanterie, hebben thans alle reserve-bataillons, welke sedert negen jaren de grenzen van Zeeland bewaakten, eene andere bestemming bekomen, en zijn vervangen door de drie Veld-Bataillons der 17de afdeeling infanterie, welke afdeeling met den eersten der volgende maand no. 6. zal voeren. Het grootste gedeelte, zoo niet alle miliciens van dit korps, zijn uit deze provincie herkomstig, en bijgevolg thans in de nabijheid hunner bloedverwanten en betrekkingen, hetgeen op zichzelf alreede niet onverschillig is, maar wat meer, zegt, de miliciens aan het klimaat gewoon, zijn daardoor minder onderhevig aan den invloed welke uit de vaak verwisselende [illegible] ontstaat. En uit dit dubbel oogpunt beschouwd, [illegible] de plaats gehad hebbende veranderingen in de militaire bezetting, [illegible] met dan een aangenaam overzigt opleveren."

— De [illegible] te Luxemburg, heeft thans in No. 31 van het *Verordeningsblad* voor het Groot-Hertogdom, bekend gemaakt, dat het Z. M. den Koning heeft behaagd, tot het jaar 1840, vrijdom te verleenen van ingaande regten voor nijverheids-voortbrengselen en handelartikelen, uit het Groot-Hertogdom Luxemburg naar de Nederlanden, en uit dit Koningrijk naar Luxemburg gevoerd wordende, met uitzondering alleen van accijnspligtige waren, alsmede van granen en daaruit bereide meelsoorten.

VAN DE JUSTITIE.

DERDE ARTIKEL.

Aan het slot van het vijfde hoofdstuk, wordt in de Grondwet (bij de artikelen 188 en 189) gehandeld van de justitiele bepalingen, betrekkelijk het krijgsvolk te water en te lande. Mogen wij dat voorschrift, dat opzigtelijk alle civiele zaken, de krijgsman ook aan den burgerlijken regter onderworpen is, goedkeuren, wij betwijfelen, of het niet wenschelijk zoude zijn, dat het artikel 188 eenige uitbreiding onderging. Immers, wanneer de Grondwet niet zoo veel zorg bepaalt, hoedanig de zamenstelling van het hoog militair geregtshof wezen moet; dat het zal bestaan uit een gelijk getal regtsgeleerden, zee- en land-officieren; dat des hofs president altijd een regtsgeleerde moet zijn, en dat ter verzekering van de onafhankelijkheid van dat regterlijke kollegie, de leden voor het leven benoemd worden; dan mag men zich met verwondering afvragen, of de tegenwoordige zamenstelling van dat Hof wel beantwoordt aan de bedoeling der Grondwet. Immers kan het de bedoeling der Grondwet niet geweest zijn, om de verdeeling van het personeel zoo te regelen, als of alleen de President, het Openbaar Ministerie en de leden van de Griffie regts-

geleerden waren; terwijl de acht leden alle militaire rangen bekleeden of bekleed hebben. Immers de eenige, zonder titulatuur vermelde Jhr. J. G. VAN OLDENBARNEVELD, genaamd *Witte Tullingh*, heeft zich in den oorlog meermalen eervol onderscheiden, en zoude, indien hij als regtsgeleerde behoort aangemerkt te worden, met den president slechts de tweede regtsgeleerde uitmaken, tegenover een Luit.-Generaal, drie Generaals-Majoor en drie Schouten-bij-Nacht, die leden zijn; terwijl daardoor alzoo, bij stemming, twee regtsgeleerden tegenover vier land-officieren en slechts drie zee-officieren zouden overstaan; hetgeen strijdig is, onzes inziens, met de bedoeling der Grondwet. Deze toch heeft wel degelijk gemeend, dat zij die regtspraken, die beslisten, te zamen zouden uitmaken een gelijk getal regtsgeleerden zee- en land-officieren. Noch het openbaar ministerie *bij*, noch de ministers *van* het Geregtshof kunnen hier bedoeld zijn: want het eerste, als niets beslissende en slechts koninklijke regtsvorderaar bij den Hove zijnde, maakt eigenlijk niet het geregt uit; het is even als in het burgerlijke, een geheel afzonderlijke magistratuur; en de laatste, de Griffier, zijnde slechts de secretaris, die waar maakt door in schrift brengen, hetgeen gevonnisd is, stelt nog minder de regtbank daar. Wij verklaren onbekend te zijn met de gronden, waarom men niet in dien geest de Grondwet maar de letter en derzelver heilzame bedoeling heeft verklaard; terwijl, bij eene bloote inzage van de lijst van het geheele personeel van het Hoog militair geregtshof, blijkt, dat ook de Regering niet eens ten stelsel heeft aangenomen, dat door het woord *geregtshof* hier moet verstaan worden, alles wat tot het Geregtshof behoort; daar ook bij eene andere optelling het bij de Grondwet gewilde *gelijke getal* geenszins aanwezig is. Daarom willen wij, dat het der Regering mogt behagen, om de opvatting van dit woord *geregtshof* bij de herziening der Grondwet te verduidelijken. Maar het komt ons niet minder belangrijk voor, dat de Grondwet ook iets mogt bevatten, betrekkelijk de zamenstelling der krijgsraden, in tijd van vrede en van oorlog. Het komt ons billijk voor, dat de Grondwet *gelijke* verordeningen, zoo voor de krijgsraden vaststelde, als voor het hoog militair Geregtshof; het zou wenschelijk zijn, dat in de Grondwet werd vastgesteld, dat de President altijd een regtsgeleerde behoorde te zijn; dat de officieren in den krijgsraad van gelijken rang en in gelijk getal mogten zijn: zoo als bijv. twee majoors, twee kapiteins, twee eerste of tweede luitenants; dat de auditeur niet te gelijk voor secretaris van den krijgsraad dienen mogt, maar dat die functie vervuld wierde, door een daartoe geschikt officier, uit de eerste of tweede luitenants te kiezen; dat de auditeur de beraadslaging van den krijgsraad niet mogt bijwonen. Dat de grondwet niet tevens kan opnemen, dat voor die betrekking de ervarendste en kundigste officieren gekozen zouden worden, en dat zij geenszins bij toerbeurt even als een wachtbeurt kan worden vervuld; dat de officieren daartoe speciaal aangewezen, bij voorkeur ter belooning hunner diensten bij eventuele bevorderingen zouden in aanmerking komen; enz., dit alles spreekt van zelf; maar daar men toch de verzekering heeft ontvangen van de Regering, dat de zamenstelling van een nieuw militair wetboek en voor de proces-orde het voorwerp is van derzelver zorgen; zoo willen wij op dige revisie, nu niet nader aandringen, vertrouwende dat de Regering zonder overhaasting, niet te min zorgen zal, aan de ingezetenen, die als militairen of als schutters in tijd van oorlog, onder de militaire wetgeving gebukt gaan, die waarborgen zal geven, die zij hun als burgers niet onthouden heeft; en dat zij maken zal, dat willekeurige bepalingen in het strafwetboek en een monsterachtige proces-orde weldra zullen verdwijnen, om plaats te maken voor een goed strafwetboek en meer ordelijke en zorgvuldiger regtsvordering.

Een nog talrijker publiek, dan voor de beide eerste voorstellingen van het fransch tooneelgezelschap, onder directie van den heer *Alexandre*, was ll. zaturdag in onzen Stads-schouwburg opgekomen, en bragt er een zeer genoegelijken avond door, naardien de opgevoerde stukjes alle aan de verwachting beantwoordden. Niets vrolijker en geestiger kan men zich met der daad voorstellen, dan de wijze waarmede de heer *Alexandre* zijne rol in *Bruno le fileur* vervulde. De heeren *Dumas*, *Adolph*, *Meyer*, Mevr. *Celestine* en Mejufvr. *Sophie Camus* waren er ook regt op hunne plaats, en over 't algemeen kan men zeggen, dat de onderscheidene stukjes met eene juistheid en een *ensemble* werden opgevoerd, een grooter schouwtooneel vereischte, alwaar, voorzeker, evenmin als bij den troep van den heer *Alexandre*, alle spelers, talenten van eerste of van gelijke verdiensten zijn.

Woensdag zal de vierde voorstelling van het gezelschap des heeren *Alexanders* plaats hebben.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BERGEN-OP-ZOOM*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat de NAJAARS-MARKT binnen dezelve Stad, als gewoonlijk, zal aanvangen met *MAANDAG*, den 18., en eindigen met *ZATERDAG* den 30. *NOVEMBER* aanstaande, en dat alle verzoeken en aanvragen om Standplaatsen *vrachtvrij* zullen behooren te worden gedaan, met opgave der grootte van de KRAMEN of TENTEN in Nederlandsche maat, aan den Heeren Commissaris van Policie, J. L. LANGGUTH; dienende eindelijk tot narigt, dat geene Dobbelaars, Rijffelaars, Horoskooptrekkers, enz., zullen toegelaten en tegen alle Bedelarij ten strengste zal worden gewaakt.

BERGEN-OP-ZOOM, 16. September 1839.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

P. D. DE ROOCK,

Ter ordonnantie van dezelven,

J. ALDER,

Secretaris.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.